

dimecres, 23 de gener de 2008

L'indret de les quatre columnes

Les quatre columnes –símbol de Catalunya– que Puig i Cadafalch va erigir a Montjuïc i que van ser enderrocades per la dictadura de Primo de Rivera s'han de reconstruir, i cal fer-ho al lloc original

tribuna

Escultor. Acadèmic de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi

[MANUEL CUSACHS.](#)

El que inicialment aparentava una romàntica quimera ja és una realitat que ha superat l'equador de les negociacions: la quimera de reconstruir les quatre columnes –signe de Catalunya– que Josep Puig i Cadafalch va erigir a Montjuïc.

Avançades com estan les negociacions, la finalitat d'aquest article és defensar-ne la ubicació, pel perill que corren de ser despersonalitzades.

Nosaltres opinem, com ha fet recentment amb una clara contundència Lluís Permanyer –tan bon coneixedor de la història de la ciutat de Barcelona com sagaç entenedor d'art–, que les columnes han de «tornar» al seu lloc d'origen, el lloc per on van ser originàriament dissenyades. Lloc escollit pel seu autor com a símbol nacional.

S'ha de respectar el propòsit de l'artista, tan per sentiment i respecte com valorant els seus coneixements, prou savis, de gran urbanista (la planificació moderna de Montjuïc és obra seva).

Però més encara, perquè en el sensitiu món de l'art hi ha elements públics inamovibles que l'artista va dissenyar per a un lloc o un espai concret, per a un contorn determinat o per a un paisatge envoltant que canviats de lloc perden tota l'essència i cauen en la banalitat: qui pogués veure ara, enter, el claustre de Sant Miquel de Cuixà, el fragment del qual és enmig dels gratacels de Nova York, o aquests mateixos gratacels, quin efecte farien desplaçats al peu del Canigó!

A Banyuls de la Marenda, l'escultor Arístides Mallol va erigir un monument als morts de la Gran Guerra sobre el lluminós illot que tanca la badia. Al·legant motius de deteriorament, l'original el van instal·lar en un racó d'una placeta del poble. En lloc seu hi ha una còpia. Veure aquells tan emotius relleus sota uns plàtans, desproveïts de la llum i l'espai del mar, que va captar l'autor, produeix un impacte de buidor total, desoladora. Aquell art era intransferible, senzillament no era pensat per aquell lloc.

S'han sentit comentaris que exposen que l'emplaçament de les quatre columnes al seu lloc crearia problemes de perspectiva, en el supòsit que les columnes privarien visibilitat al Palau Nacional.

Les verticals separades no serien cap pantalla, tot al contrari, sinó un complement, un equilibri per millorar la presència de boirosa qualitat arquitectònica del palau, com un adjectiu benefactor.

Hi ha edificis que amb un ajut resulten afavorits. Els primers dissenys de Puig i Cadafalch així ho exposen, quan les columnes anaven, a més a més, coronades per unes Victòries alades de bronze daurat que no van arribar a realitzar-se. Cap obstacle, doncs, sinó un acompanyament. Josep Pla observa que veure un poble a través dels arbres millora la seva presència: «Pel meu gust el poble guanyen molt, quan la ubicació dels edificis i teulats s'entreveuen, flotant, per les esclatxes de la botànica, entre les llums i les ombres dels arbres.» Defensem les columnes al seu lloc d'origen pels motius que hem exposat, artístics i de disseny d'autor, però també perquè considerem que Montjuïc és, per la seva història, la muntanya insígnia de Barcelona, i per la mateixa història, la de tot Catalunya. Per aquesta raó, Montjuïc ha d'acollir el símbol del país, frontalment, amb claredat i noblesa, tal com Catalunya es mereix.